

Smärre meddelanden.

En kungsörnshistoria.

Den 24 nov. 1936 iakttog arrendator K. R. FRISK vid Dybo under Geddeholm i Irsta socken, Västerås län, en örn, som på ungefär 10 m. höjd flög bort över hans gård. Följande dag omkr. kl. 1,45 e.m. hade han ute på en åker omkring 200 m. från gården sett »något som rörde sig». Då djuret ännu var kvar kl. 3 på samma plats hade FRISK sett efter något närmare och funnit, att det var en stor fågel. I sällskap med en granne hade han begivit sig till platsen. Fågeln, som de nu insågo vara en örn, hade ej visat någon rädsla. Den hade suttit på marken och hackat i inälvorna av en katt, som den slagit. Vid senare undersökning visade det sig, att det var en omkring 10 år gammal katt, som tillhört grannen SUNDIN. Då de båda karlarna kommit på ett avstånd från örnen av omkr. 10 m., hade den lämnat sitt byte och hoppat »som en kråka» 4 å 5 m. från platsen och blivit sittande där. FRISK sökte skrämja örnen genom att hojta och slå med armarna, men den satt kvar och flaxade blott med vingarna. FRISK trodde nu, att örnen var sårad eller sjuk, och beslöt sig för att fånga den. Han tog av sig mössan och gick fram till örnen och slog mössan över dess huvud. Härefter tog han örnen mellan sin vänstra arm och kroppen samt bar hem den. Örnen hade ej gjort något egentligt motstånd vid tillfångatagandet. Sedan FRISK kommit hem lade han örnen i en låda, som han placerade ute på gården. Samma dag underrättade han skogvaktaren vid Geddeholms gård. Skogvaktaren E. A. EKLUND mottog örnen samma dags eftermiddag. Han hade fått den uppfattningen, att örnen var döende, men placerade den i en spilta med gott utrymme i hundstallet. Örnen hade emellertid suttit stilla på ett ställe och hängt med huvudet och avled under följande natt. Ovanstående utgör ett referat ur den av landsfiskal AUG. BERNDTSON verkställda utredningen.

Den döda örnen insändes sedan till Riksmuseum. Därifrån tillfrågades professor HÖLPHERS vid Veterinärhögskolan, om han skulle vilja ha den godheten att undersöka örnen för att utreda dödsorsaken. Han var vänlig nog att göra detta och har godhetsfullt ställt följande utlåtande rörande resultatet till tidskriftens förfogande.

»Vid undersökning av en från Naturhistoriska Riksmuseet överlämnad kungsörn befanns densamma hava lidit av en pasteurella-infektion.

Pasteurellos förekommer förutom hos tama och vilda fåglar även hos hjortdjur under benämningen viltsjuka och vidare äro pasteurellainfektioner, s. k. pasteurelloser, vanliga hos hare.

Pasteurellabakterierna förekomma rätt ofta i det fria i jorden, i vatten, på växter o. s. v. och man anser att infektionen i regel sker genom upptagande av infekterad föda.

Vid pasteurelloserna uppträda fallen ofta sporadiskt men ibland kan virulensen hos bakterierna ökas och pasteurelloserna kunna få en farsotartad karaktär.»

Av professor HÜLPHERS utredning framgår, att örnen avlidit av en infektion med *Pasteurella*. Denna bakterie förekommer ofta hos harar. (I dagarna har t. ex. en i pasteurellos död hare träffats i Knutbytrakten och blivit undersökt av professor HÜLPHERS.) Det synes sålunda sannolikt, att den vid Geddeholm tillvaratagna örnen genom att förtära en med nämnda bakteriesjukdom infekterad hare själv blivit smittad med dödlig utgång.

Vittrutarna vid Västerbottenskusten.

I mitten av juni 1936 gjordes av hemmansägaren PER LUNDGREN i Lövånger en intressant iakttagelse, då han vid Avanäsudden i nämnda socken råkade komma en flock vittrutar in på livet. Det var icke mindre än 8 st., alla gamla fåglar, som han på mycket nära håll (40 å 50 m.) kunde betrakta, varvid vingpetsarnas ljusa färg med full säkerhet konstaterades. LUNDGREN är en synnerligen naturintresserad man och absolut trovärdig.

Bofasta i orten voro dessa trutar med visshet icke, men möjligen häckfåglar från skären vid Holmön, vilkas bon på övligt sätt blivit plundrade, och som sedan begivit sig ut på strövtåg. Fyrmästare C. G. RUTKVIST på Holmögadd säger sig under sista sommaren icke ha sett några vittrutungar och menar, att äggen bortrövats, om över huvud häckning ägt rum.

Den 14 juni 1935 företogo tvenne ynglingar från Umeå, ULF VON POST och BERTIL EKHOLZ, den senare skicklig amatörfotograf, en expedition till den gamla, numera fridlysta häckplatsen Lillklinthällorna öster om Ängesön (den mellersta av Holmöarna). Avsikten var att om möjligt fotografera ett vittrutbo, vilket emellertid icke lyckades, då skären redan voro utplundrade. En mängd tomma och övergivna reden samt ett och annat gammalt ägg var allt, vad som fanns. Det påstods, att några finnar tidigare varit där på plundringståg och fraktat bort en hel säck full med ägg. Konkurrenten är skarp! De båda ynglingarna umgås med planer att i år göra ett nytt försök och då tidigare, än som förra gången kunde ske.

Att fotografera ett eventuellt vittrutbo är emellertid under alla förhållanden en vanskelig uppgift på grund av de svårigheter, som identifieringen erbjuder. Fågeln flyger bort, då besökaren ännu befinner sig på långt avstånd, och äggen kunna ej skiljas från de andra stora trutaras.

Det vore synnerligen intressant, om en sådan infektion, som inlagd i en fredande, kunde ske under den mest k

Några fågeliak

Den 2 febr. mot söder. Väder har förmodligen u

Såg den 18 f

Den 25 maj ökades under som fram och tillbaka

14 storspovar ej häcka här, var gamla honorna se

Lika gärna se en dvärgmå. juni och egendoml

den var mörk på

De första ung

En ringmärkt

i Häljaröd i ett i skriften: Zoologisk

respondens med r märkts den 16 juli

En helvit grä hösten, och underl

Den 1 noven

Omöjligt var det sig där förra vinte

heten en annan s skadad i ena benet

Även i år ha hägrar och gravän

Södåkra, Jonst

Några meddela

Råkan uppgive omnämnas vanligen råkan stundom tidig

Jag vill nu m övervintrande (eller